

120. TARVITSEMME TULEVAISUUSMINISTERIN

Nyt lopuillaan olevan Sipilän hallituksen kausi osoittaa selvästi, että hallituksen toimiminen nykymuodossa on ollut vajavaista. Monissakin asioissa pyörät ovat jääneet pyörimään tyhjää kuin auton renkaat savikuopassa; ei pystytä etenemään ja vaikka kuinka lisätään kaasua, ollaan jumissa, ei tiedetä, mitä pitäisi tehdä. Näkyy selvästi, että joukosta puuttuu yksi: tarvitsemme tulevaisuusministerin.

Ministereillä on täysi työ täyttää virkansa ja puolueensa vaatimukset, aikaa tulevaisuuden näköalojen kehittämiseen ei työpäivien aikana ole, ja yllättävät tilanteet lohkaisevat usein vapaa-ajastakin suuria jaksoja. Stressi ja paniikki ovat lähellä. Presidentti ja pääministeri ohjaavat Suomi-laivaa, ja jos reitti olisi tuttu, ei meillä olisi mitään hätää. Mutta koska aina edetään kohti tuntematonta, sumussa kohti vieraita vesiä, naapurien reaktioita ja kilpailun kiristymistä, jonkun pitää nähdä sumun taakse, aavistaa, mitä sieltä on tulossa ja kertoa, miten valmistaudutaan. Tulevaisuusministerin on oltava puolueeton ja kaikkien puolella, ja muistettava, että ratkaisut ovat oikeita vain, kun ne ovat parhaaksi kaikille. Vähempi ei riitä.

Yli kaksikymmentä vuotta sitten kirjoitin FERIA Finland-kirjan ja vuoden 2000 tammikuusta se on ollut luettavissa maksutta internetissä osoitteessa www.feriafinland.fi. Olen tavannut suuren määrän päättäjiä ja kirjoittanut kuutisenkymmentä mielipidekirjoitusta lehdissä. Kirjassa on kaksitoista kohtaa ja ehdotusta, joitten toteutuessa, edes koeprojektien muodossa, voisimme todeta, kuinka paljon paremmaksi suomalainen elämänlaatu voisi muuttua. Mutta päättäjät eivät ole reagoineet mihinkään.

Kirjan ehdotukset ovat kestäneet aikaa, mitään ei ole tarvinnut poistaa tai muuttaa. V. 2013 päivitin kirjan ja lisäsin sinne päivättyjä selvennyksiä. Seuratessani Suomen ja maailman tapahtumia, olen vuosien varrella voinut todeta, että FERIAN teksti on pitänyt pintansa ja tullut yhä ajankohtaisemmaksi. Heikot signaalit ovat alkaneet toteutua näkyvinä ongelmina. Koska mainitut kaksitoista kohtaa on selostettu kirjassa hyvinkin tarkasti piirroksineen, en toista niitä. Jokaisesta projektista kerron vain lopputuloksen, jonka kokeilun toteuttaminen saa aikaan. Lukija voi sitten mielessään arvioida, haluaako elää nykyisessä Suomessa vaiko FERIA-Suomessa.

1. Luomuvilla

Maaseudun maisemat kaunistuvat ja tulevat viihtyisämmiksi. Lampaat, alpakat, vuohet, kanit ja lampaita paimentavat koirat tuovat uutta ilmettä ja iloa myös perhematkailijoille. Työpaikat ja yhteistyö lisääntyvät, käsityötaide ja -design elpyvät vuosikymmenten jälkeen. Kestävä kehitys toteutuu.

2. Suomen työaikareformi STAR

Työaikareformi eli 2 x 6 tunnin työaika on kaiken perusta. Siitä olen kirjoittanut yli 30 mielipidekirjoitusta kohdassa LEHDISSÄ ja myös kirjoituksia kohdassa TEEMOJA. Kun STAR toteutuu, kaikille on tarjolla mieleisiään lähityöpaikkoja, lisäksi on mahdollista valita neljän tai kuuden työtunnin välillä ja esimerkiksi opiskelijana tai yli kuusikymppisenä tehdä valintansa mukaan. Kukaan ei ylläritu, on aikaa lapsille, perheelle ja harrastuksille, maassa on täystyöllisyys. Yritysten kannattavuus kohoaa, koska ylitöitä ei tarvita, samoin tilat ja investoinnit pysyvät kohtuullisina. Kestävyysvaje katoaa ajan mittaan luonnollisesti. Lasten syntyvyys kasvaa.

3. Tupapiirit

Tupapiirit ovat täydellinen oppimispaikka mestarin opetuksessa; nuoret voivat harjoitella yritystoimintaa ja samalla omaa ammattia. Yhteistyö estää syrjäytymistä, on ilo tulla työpaikalle, kun työ on itse valittua, opettavaa ja itsenäistä. Jo oppimisaikana on mahdollista ansaita tuloja omasta työstä.

4. Maakuntapaviljongit, Ferimartit

Jokaisen maakunnan itsestään selvä kokoontumispaikka, missä tavataan, syödään, shoppaillaan, seurataan esiintyjä, tullaan esiintymään ja jonne voi myös tuoda tuotteitaan myyntiin ja testata, mikä on pidettyä ja mitä niissä pitää muuttaa. Edustava, maakunnan omailmeinen näyteikkuna seutuun ja sen erityislaatuun. Kertoo paljon myös turistille. Työllistää. Tarjoaa luomua ja ekologisia taidekäsitöitä.

5. Matkailuverkosto Ferian tavalla

Ferian kaaviot kertovat, miten matkailuverkoston koko voidaan helposti suhteuttaa kohteen laajuuteen. Se voi käsittää maatilan tai kartanon, joka erikoistuu sille ominaisiin matkailun haaroihin. Mutta yhtä hyvin kokonainen pikkukaupunki voi koota voimansa ja yhdessä suunnitella, mitä tehdään ja missä. Kirjoittaessani FERIA-kirjaa tein esimerkkisovelluksen (SOVELLUS) Loviisan kaupungista, jossa olin ensin työskennellyt Helsingistä käsin kaksikymmentä vuotta ja sen jälkeen asunut siellä vielä toisen saman pituisen jakson. Pystyin siis näkemään kaupungin sekä ulkopuolisen että asukkaan silmin. (Sovellus on tehty ennen naapurikuntien liittämistä Suur-Loviisaksi, jolloin asukasmäärä kaksinkertaistui.)

Kaksikielisellä Loviisalla on Suomen pikkukaupungeista lähes parhaat edellytykset tulla suosituksi lähi/lyhytlomien viettopaikaksi: se sijaitsee meren rannalla, Helsinki – Pietari valtatievarrella. Lentokentälle ajaa Loviisasta yhtä nopeasti kuin Helsingin keskustasta. Parin, kolmen sadan kilometrin säteellä Loviisasta asuu kolmisen miljoonaa suomalaista, virolaista, venäläistä ja jopa ruotsalaista, jotka kaipaavat lyhytlomaa ja pakoa arjesta. He eivät useinkaan ehdi työstään pitkille lomille Karibialle tai Intiaan, mutta pidennetty viikonloppu on helpommin järjestettävissä. Autolla, laivalla, veneellä, helikopterilla, lentokoneella ja tulevaisuudessa myös junalla Loviisa on saavutettavissa muutamassa tunnissa.

On mietittävä tarkkaan, minkä tason turisteja haluaa ja rakennettava kaupunki sitä silmällä pitäen: yleisöt on hyvin erilaiset käyttäytymisessään jalkapallo- tai tennisottelussa. Varojen sijoittelussa on huomattava, että kaupungilla on varaa rakentaa sekä toimivat, uudet tenniskentät sekä meriuimala saunoineen ja lämminvesialtaineen. Tämä siksi, että kaupungissa vierailevat matkailijat eivät tarvitse päiväkoteja, kouluja, asuntoja, parkkipaikkoja, hoitokoteja, sairaaloita ja kasvun myötä kasvavaa kaupungin virkamieskuntaa. Mutta pari pienehköä, korkealuokkaista hotellia tarvitaan sekä toimiva ja tasokas b & b-verkosto seudulle.

Kaupungin vanhan ajan miljöö on se aarre, jonka ympärille matkailu on rakennettava. Viimeiset vuosikymmenet kaupunkiin on houkuteltu turisteja viikonloppun kestäville massatapahtumilla. Silloin kaupungissa on tungosta; pysäköityjä autoja on lähes kaikkialla, kaduilla, puistoissa, nurmikoilla, pihoilla, melkein pä kirkon portailla. Tapahtuman jälkeen kaupunki on kuin myrskyn jäljiltä. Se ei ole kestävä tapa kehittää matkailua. Kaupunki ei pysty säilyttämään miljööä ja säätelemään tulijamäärää. Autot ovat miljööön pahin vihollinen. Lappi on nyt turisminsa vanki eikä sillä ole omaehtoista elämää. Turismi kasvaa koko maailmassa ja pilaa seudut ilman kontrollia. On pystyttävä sanomaan Ei liialle turistivirralle. Sovelluksesta selviää, miten asia voidaan järjestää kestävästi. Samoin junaristeilyt ovat työllistävä, tuottava ja kestävä tapa käsitellä turismia kaikkien – myös matkailijoiden – parhaaksi.

6. Semiurbanit asuinlähiköt

Lähiköt ovat se asumismuoto, josta meillä ei vielä ole kokemusta, mutta joka täyttää asukkaiden kaikki toiveet. Kun kaupungistumisen huuma on laantunut, on hyvä tutustua siihen, mitä kaikkea lähiköt tarjoavat. Koska lähiköt perustuvat vuokra-asuntoihin, voi halutessaan elää samassa omikossa koko elämänkaaren ajan vain asuntoa vaihtamalla tai tarvittaessa muuttaa toisella seudulla olevaan lähikköön. Asuntoa ei tarvitse omistaa eikä huoltaa, huollon tekee huoltoyhtiö. Autoa ei tarvita. Lähikkö luo monien alojen uusia lähityöpaikkoja. Fantastisin ominaisuus lähiköissä on läpikulkuliikenteen puuttuminen. Koko lähikköverkostossa, kasvaa se kuinka laajaksi tahansa, on aina yksityinen rauha kaikissa omikoissa. Ympyrämuodon ansiosta lähicenterit ja suuremmatkin centerit ovat kävely- tai pyörämatkan päässä. Ihanteellinen asumismuoto kaikille: lapsille, nuorille, opiskelijoille, lapsiperheille, suurperheille, sinkuille, eläkeläisille, vanhuksille, matkailijoille ja muille ulkomaalaisille. Se on kestävä kehityksen vientituote Aasiaan ja Afrikkaan, erityisesti Namibiaan.

7. Junaristeilyt

Ekologisin ja esteettömin tapa matkailla on junaristeilyt. Tässä olemme pahasti myöhässä, sillä muutkin maat ovat oivaltaneet junalla liikkumisen ekologiset hyödyt. Junaristeilyt ovat seuraava vaihe kehityksessä. Nyt pitäisi olla jo hyvää vauhtia suunnittelemassa luksusjunia, ratkoa raideleveyksiä ja junatuulivoiman tuotantoa sekä suunnitella ja korjailta reittejä Suomessa. Meillä on sama raideleveys kuin Aasiassa, mutta olisi ratkaistava, miten saadaan sama juna kulkemaan myös Euroopan leveyksillä. Kuulin televisio-ohjelmassa viime vuonna, että pohjois-Espanjassa jollakin rataosuudella tämä ongelma on ratkaistu. Siitä pitää ottaa selvää.

Mitä enemmän ihmisiä eläköityy lähivuosina, sitä enemmän junaristeilyt saavat asiakkaita. On vain niin, että hallitukselle kustautuvat eläkeläisten niukat eläkkeet, jotka hallitus toisensa jälkeen on pitänyt kuopassa. Eläkeläisillä on aikaa, mutta ei varaa matkustella. Kun päättäjien oma eläkeikä nyt alkaa lähestyä, eläkkeiden korjaamiseen alkaa löytyä mielenkiintoa. Joka tapauksessa tässä on taas lisää kaksi työllistävää kestävän kehityksen vientituotetta, junaristeilyt ja risteilyjunat. (Lue myös kirjoitus nro 119/Teemoja.)

8. Täsmäturismi

Ekoeettinen matkailu on tulevaisuuden vientiartikkeli. Se työllistää ja tuo tuloja Suomen kaupunkeihin ja maakuntiin. Täsmäturismi on yksi tapa huolehtia siitä, että matkailun taso pysyy korkeana. Asiakkaat ovat ekologisesti valistuneita, perheellisiä, vakavaraisia bisnesihmisiä, jotka tulevat säännöllisesti yhdistetylle loma- ja liikematkalle. Kun matka on näitä molempia, liikesuhteet syvenevät, ystävyysuhteet vahvistuvat, lentomatkat vähenevät, ilmastovaikutukset pienenevät ja maamme tulee tunnetuksi luotettavana ja ystävällisenä yhteistyökumppanina.

Maakunnat erikoistuvat ja luovat oman, tunnistettavan profiilinsa, johon voi tutustua jo Ferian maakuntasivujen kautta. Matkailija voi etukäteen suunnitella matkansa maakuntien annin, vuodenaikojen vaihtelun ja monipuolisten luonto- ja taidenautintojen pohjalta. Ehkä alamme itsekkin vähitellen ymmärtää tämän ja tehdä viikon teemaristeilyn oman maamme raiteilla.

9. Nowaohjelma

Kansalaisten terveydenhoito lapsista vanhuksiin on kriisissä. Viimeisin skandaali suuryritysten hoitokodeissa asuvien vanhusten hoidon laiminlyönneistä antaa ymmärtää, mikä olisi soten tulevaisuus, kun akuutisti sairaat ihmiset joutuisivat saman kohtelun uhreiksi. Sote on vanhentunut jo syntyessään. Nuoret ihmiset ovat tottuneet etsimään tietoa internetistä, ja kun he löytävät sieltä luotettavat tietolähteet, heidän tietonsa on todempaa ja tuoreempaa kuin virallisen lääketieteen koulutuksen saaneitten lääkäreiden. Esimerkkinä viitataan tiedeartikkeliin veden juonnista kirjoituksessa nro 117/TEEMOJA. Nykyinen yli 90-vuotiaiden sukupolvi on luultavasti sairain, sillä he eivät voi saada tietoa englanninkielisestä internetistä ja kärsivät puutoksista ja ylilääkityksen aiheuttamista myrkytystiloista. Seuraavan sukupolven asiat saattavat olla jo paremmin.

Nowatrainer, joka on saanut monipuolisen koulutuksen ravinnosta, ravinteista ja luonnonmukaisista hoidoista, on hyvä apu terveyskeskusten rinnalle. Kun jokaisella on oma nowatrainer, jonka puoleen hän voi kääntyä kysymyksineen, vaivat voidaan korjata heti niiden alkaessa. Koska nowahoitajat eivät käytä lääkkeitä asiakkaiden hoidossa, on parempi, että nowahoitajilla ei ole pohjana sairaanhoitajan koulutusta. Tässä toimessa se olisi enemmän haitta kuin hyöty, sillä opetus on parempi alkaa puhtaalta pöydältä ilman ennakoasenteita.

Nowatrainerit ovat yksityisyrittäjiä ja he suorittavat työnsä asiakassuhteessa, jossa vain pätevät, taitavat ja pidetyt saavat asiakkaita. Huolimattoman, taitamattoman tai välinpitämättömän nowahoitajan asiakaskunta vähenee, ja siten asiakkaat suorittavat valvonnan itse. Markkinatalous toimii oikein. Mutta kun hoitosuhde onnistuu, siitä tulee molemminpuolinen, pitkä, terapeuttilinen ja antoisa ihmissuhde.

Viime vuosina on internetiin tullut runsaasti hyvää tahtovien integratiivisten lääkäreiden jakamaa tietoa, hyviä kirjoja ja palstoja, toiset ilmaisia, toiset pientä vuosimaksua vastaan. Näitä seuraamalla nowahoitajat voivat pysyä ajan tasalla paremmin kuin lääkärit konsanaan, koska lääkäreiden on

seurattava uusien lääkkeiden tulvaa ja niiden yhteensopivuutta. Säännöllinen yhteydenpito nowahoitajaan laskee sairaanhoitokuluja ilman gigantista sairaanhoidon koneistoa. Paranneltu terveyskeskusverkosto lisättynä nowatrainerverkostolla on luotettava, joustava ja edullinen.

10. Kummimaaohjelma

Nykyinen kehitysmaatuki on tehotonta, ja suuri osa annetusta avusta päättyy korruptoituneiden virkailijoiden taskuun. Kaikkien menneiden vuosien aikana emme ole saaneet mitään erityisempää kontaktia avun saaneisiin maihin. Euroopassa on valtioita suunnilleen yhtä paljon kuin Afrikassakin. Paljon tehokkaampaa ja kestävämpää olisi, jos Euroopan maat aloittaisivat avustustyön Afrikkaan sopimalla yhteistyöstä yhden maan, kummimaan kanssa. Varakkaimmat valtiot Euroopassa, esimerkiksi Norja, Saksa ja Englanti voisivat auttaa kahtakin kummimaata.

Yritykset voisivat tukea kummimaataan monin tavoin ja saada käyntiin liiketoimintaa kummimaan lähtökondat ja toiveet huomioon ottaen. Myös franchisingtoiminta on hyödyllistä liiketoimintaa, sillä siinä voidaan nuoria yrittäjiä auttaa ja opastaa ekologiseen toimintaan. Kiina on nyt löytänyt Afrikan, mutta ei valitettavasti antaakseen apua, vaan saadaksean itselleen hyötyä Afrikan rikkaasta luonnosta ja apua tarvitsevista ihmisistä.

Kun kohteena on yksi määrätty maa, ihmisten tarpeet, toiveet, taidot ja taipumukset tulevat tutuiksi ja ihmisiä voidaan auttaa monin tavoin heidän omassa maassaan. Televisio-ohjelmat tuovat heidät lähellemme; he eivät enää ole kasvotonta ja nimetöntä massaa, vaan ihmisiä, joilla on nimi, perhe, koti ja elämä. Yhteistyö sujuvoituu jo sillä, että otamme huomioon kielialueet: ranska, saksa ja englantia ovat kieliä, joita puhutaan laajoilla alueilla. Voisi myös ajatella, että Pohjoismaat pysyisivät lähekkäisenä ryhmänä, jolloin ruotsin kieli tai skandinaviska, olisi apuna maihimme ilmaiseksi opiskelemaan tuleville nuorille. Myös isompia, maitten yhteisiä hankkeita olisi tehokkaampaa yhdistää.

Suomelle kummimaasta päättäminen on helppoa, se on Namibia, ja namibialaiset ovat luultavasti samaa mieltä asiasta. Jo sataviisikymmentä vuotta sitten, 14.2.1869, syntyi Suomen ja Namibian ystävyysuhde suomalaisten lähetyssaarnaajien saapuessa Namibian Walvis Bayhin ja seuraavana vuonna Ambomaalle. Side vahvistui Ahtisaaren neuvottelujen ansiosta maan itsenäistyessä keväällä 1990. Meillä on tähän mennessä ollut henkisiä siteitä alkaen lähetystyöntekijöiden toiminnasta sekä myöhemmin namibialaisten opiskelijoitten opiskelusta Suomessa jatkuen matkailuhankkeisiin ja aloittelevaan liiketoimintaan. Lisätietoja saa helpoimmin Seppo Kalliokoskelta (p. 040 774 3504), Suomi-Namibia-Seuran monivuotiselta puheenjohtajalta.

Nämä hankkeet ovat sujuneet erinomaisesti, mutta suomalaiset yrittäjät eivät ole saaneet silmiä auki työperäiseen maahanmuuttoon Namibiasta. Maata ei pidä hyväksikäyttää houkuttelemalla sieltä pois maan parasta, nuorta voimavaraa, mutta vuoden opiskelu ja työskentely (esim. koodaus) Suomessa ja palaaminen sen jälkeen kotimaahan jatkamaan yhteistyötä etätöinä suomalaisen yrityksen kanssa on mahdollista nykyisenä digiaikana. Mahdollisuuksia on paljon, mutta yhteistyön on oltava reilua ja ystävällistä; he eivät ole pakolaisia, vaan ystäviä, jotka tulevat tänne siksi, että me tarvitsemme heitä.

11. Feria-strategia

Feria-strategia on erityinen siksi, että mitä työtä teetkin ja mitä hanketta aloitatkin, se sopii Ferial kokonaissuunnitelmaan. Ferial palapelistä voit aina löytää oman palasi, ja yhdessä muiden kansalaisten kanssa se rakentaa kokonaiskuvaa, joka perustuu Ferial eettisiin arvoihin. Löydät sieltä tukea ja ystäviä, jotka tuntevat samoin kuin sinä.

Itse Feria-strategia työllistää siten, että jos halutaan saada siitä kaikki mahdollinen apu ja hyöty koko maalle, ja muillekin maille, voidaan kurssittaa Feria-ohjaajia, jotka opastavat löytämään kaikki Ferial mahdollisuudet.

Suuryritysten rooli on pienempi Ferial-palapelissä, sillä pörssiyrityksinä ne kumartavat enemmän rahan kuin luonnon alttarille. Tämän lisäksi ne ovat hitaita käännteissään, kymmenen vuotta kuluu kevyesti pörssiyritykseltä sen kääntäessä kurssiaan uuteen suuntaan. Ne ovat vähän kuin dinosaurukset, jotka kuolivat sukupuuttoon.

12. Kynttilähetkemme

Leipää ja sirkushuveja. Tämä tulee mieleen usein, kun katselee television ohjelmia. Hyvin monet ohjelmat on tehty ilman kummempaa kunnianhimoa vain keskinkertaiseksi viihteeksi ihmisille. Tai meille näytetään välillä kauhudokumentteja historiasta tai tämän päivän kolmannesta maailmasta, että ymmärtäisimme, kuinka hyvin asiamme sentään ovat. Ja me katsomme, täysinäisinä, tylsinä ja tyytyväisinä.

Kynttilähetki, kymmenen minuuttia iltaisin yhdeksän jälkeen, kun olemme uutisissa saaneet annoksemme maailman katastrofeista, kurjuudesta ja onnettomuuksista, voimme siirtyä yhteiseen, hyvien toiveiden kuplaamme, minne uutiset eivät yllä. Kynttilän palaminen televisiossa yhdistää sen katsojat hyviin ajatuksiin ja toiveisiin. Ajatus on energiaa, nyt sen todistaa jo kvanttifysiikkakin. Kun ohjaamme ajatuksemme ja energiamme yhteisesti sovittuun kohteeseen tai pienemmän ystäväryhmän haaveeseen, saamme nähdä toiveemme vähitellen täyttyvän. Yhteinen kynttilähetkemme saattaa olla päivän tärkein hetkemme television parissa.